МБОУ «СОШ с.Урсаево» Азнакаевского муниципального района РТ

ПРИНЯТ
решением педсовета
протокол № 1
от 26.08 2021

УТВЕРЖДЕН
и введен в действие
приказом № 49
от 26.08 2021
и.о. директора
Шакирзянова Э.Р.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Образовательная область: «Речевое развитие»
Вид образовательной деятельности: Развитие речи. Чтение художественной литературы
Возрастная группа: 2-3 лет
Разработчики: воспитатели Гараева О.Р., Идрисова Н.З., Гатауллина Г.М.

2021-2022 учебный год

Оглавление

1. Пояснительная записка .... 2 стр.
2. Психолого-педагогические условия реализации Программы ....4 стр.
3. Планируемые результаты ....4 стр.
4. Содержание программы ....5 стр.
5. Учебно-методическое обеспечение реализации программы ....26 стр.

1. Пояснительная записка

«Речевое развитие включает владение речью как средством общения и культуры; обогащение активного словаря; развитие связной, грамматически правильной диалогической и монологической речи; развитие речевого творчества; развитие звуковой и интонационной культуры речи, фонематического слуха; знакомство с книжной культурой, детской литературой, понимание на слух текстов различных жанров детской литературы; формирование звуковой аналитико-синтетической активности как предпосылки обучения грамоте»[1].

Рабочая программа по развитию детей младшей группы (Далее - Программа) разработана в соответствии с Примерной общеобразовательной программой дошкольного образования «От рождения до школы», разработанной на основе Федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования (Приказ № 1155 от 17 октября 2013 года) и предназначенной для использования в дошкольных образовательных организациях для формирования основных образовательных программ (ООП ДО) и основной общеобразовательной программой ДО МБОУ «СОШ с. Урсаево», в соответствии с введёнными в действие ФГОС ДО.

Рабочая программа определяет содержание и организацию образовательного процесса младшей группы ДО МБОУ «СОШ с.Урсаево»

Данная рабочая программа разработана в соответствии со следующими нормативными документами:

- Федеральный закон «Об образовании в Российской федерации» от 29 12 2012 года № 273 - ФЗ
- Приказ Минобразования и науки РФ от 30.08.2013г. № 1014 « Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования»
- СанПин 2.4.1.3049-13 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных образовательных организаций»
- Приказ Минобразования и науки РФ от 17.10.2013г. № 1155 «Об утверждении Федерального Государственного Образовательного Стандарта Дошкольного Образования» (ФГОС ДО).
- Устав МБОУ «СОШ с.Урсаево».
- Образовательная программа ДО МБОУ «СОШ с.Урсаево» .

Цель:

Формирование устной речи и навыков речевого общения с окружающими на основе овладения литературным языком своего народа.

Задачи:

1. Развитие свободного общения с взрослыми и детьми, овладение конструктивными способами и средствами взаимодействия с окружающими.
2. Развитие всех компонентов устной речи детей: грамматического строя речи, связной речи — диалогической и монологической форм; формирование словаря, воспитание звуковой культуры речи.
3. Практическое овладение воспитанниками нормами речи.
4. Воспитание интереса и любви к чтению; развитие литературной речи.
5. Воспитание желания и умения слушать художественные произведения, следить за развитием действия.

Срок реализации программы: 1 учебный год.

Возрастные особенности детей: см. примерную общеобразовательную программу дошкольного образования «От рождения до школы» (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева) стр. 241-242.

Основные принципы работы

При построении рабочей программы учитываются следующие принципы:

1) соответствует принципу развивающего образования, целью которого является развитие ребенка;
2) сочетает принципы научной обоснованности и практической применимости (содержание рабочей программы должно соответствовать основным положениям возрастной психологии и дошкольной педагогики);
3) отвечает критериям полноты, необходимости и достаточности (позволять решать поставленные цели и задачи только на необходимом и достаточном материале, максимально приближаться к разумному «минимуму»);
4) обеспечивает единство воспитательных, развивающих и обучающих целей и задач процесса образования детей дошкольного возраста, в процессе реализации которых формируются такие знания, умения и навыки, которые имеют непосредственное отношение к развитию детей дошкольного возраста; строится с учетом принципа интеграции образовательных областей в соответствии с возрастными возможностями и особенностями воспитанников, спецификой и возможностями образовательных областей;
5) основывается на комплексно - тематическом принципе построения образовательного процесса;
6) предусматривает решение программных образовательных задач в совместной деятельности;

взрослого и детей и самостоятельной деятельности детей не только в рамках непосредственно образовательной деятельности, но и при проведении режимных моментов в соответствии со спецификой дошкольного образования;

7) предполагает построение образовательного процесса на адекватных возрасту формах работы с детьми. Основной формой работы с детьми дошкольного возраста и ведущим видом деятельности для них является игра;
8) обеспечивает осуществление образовательного процесса в двух основных организационных моделях, включающих: совместную деятельность взрослого и детей, самостоятельную деятельность детей;
9) учитывает гендерную специфику развития детей дошкольного возраста;
10) направлена на взаимодействие с семьей в целях осуществления полноценного развития ребенка, создания равных условий образования детей дошкольного возраста независимо от материального достатка семьи, места проживания, языковой и культурной среды, этнической принадлежности.

2. Психолого-педагогические условия, обеспечивающие развитие ребенка

Программа предполагает создание следующих психолого-педагогических условий, обеспечивающих развитие ребенка в соответствии с его возрастными и индивидуальными возможностями и интересами.

1. **Личностно-порождающее взаимодействие взрослых с детьми,** предполагающее создание таких ситуаций, в которых каждому ребенку предоставляется возможность выбора деятельности, партнера, средств и пр.; обеспечивается опора на его личный опыт при освоении новых знаний и жизненных навыков.
2. **Ориентированность педагогической оценки на относительные показатели детской успешности,** то есть сравнение нынешних и предыдущих достижений ребенка, стимулирование самооценки.
3. **Формирование игры** как важнейшего фактора развития ребенка.
4. **Создание развивающей образовательной среды,** способствующей речевому развитию ребенка и сохранению его индивидуальности.
5. **Сбалансированность репродуктивной** (воспроизводящей готовый образец) **и продуктивной** (производящей субъективно новый продукт) **деятельности,** то есть деятельности по освоению культурных форм и образцов и детской исследовательской, творческой деятельности; совместных и самостоятельных, подвижных и статичных форм активности. **6. Участие семьи** как необходимое условие для полноценного развития ребенка дошкольного возраста.

3.Планируемые результаты

Умеет играть рядом со сверстниками, не мешая им. Проявляет интерес к совместным играм небольшими группами.
Может по просьбе взрослого или по собственной инициативе рассказать об изображённом на картинке, об игрушке, о событии из личного опыта. Речь становится полноценным средством общения с другими детьми.

4. Содержательный раздел

Сөйләм үстерү буенча комплекслы тематик план

Атнаның темасы, максаты	**Тема**	**Бурычлар**	**Эш төрләре**	**Белем бирү өлкәсе**	**Әсбаплар**

1. “Безнең балалар бакчасы” Максат: балаларны бакча тормышы, көндәлек режимга, күнектерү, берберсенә дуслык хисләре тәрбияләү.	“Чишенү бүлмәсен Карау”	1) балаларны чишенү бүлмәсе, андагы җиһазлар белән таныштыру, бүлмәләрдә (төркемдәге) ориентлашу тәҗрибәсе туплау; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, диалогта катнашу теләген үстерү; 3) җиһазларга сакчыл караш тәрбияләү.	Дидактик уен “Кайда, нәрсә?”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 32 бит
	“Кем нәрсә эшли?”	1) балаларның сөйләмен үстерергә ярдәм итү, рәсемнәр карарга, анда сурәтләнгән предметларны һәм аларның сыйфатларын әйтергә, рәсемдә сурәтләнгән уенчыкны, предметны өстәлдә табып, исемен, гамәлен атый белергә өйрәтү; 2) игътибарны, кабул итү сәләтен үстерү; 3) уенчыкларга карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү. Предметларның төсләрен тану һәм әйтү.	Уен ситуациясе “Алсуның серле тартмасы” Уен ситуациясе “Уенчыклар белән уйнау”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез - 96 бит
	«Үчтеки, үчтеки» такмагын уку	1) балаларны фольклор әсәрләре белән кызыксындыру, шигъри әсәрнең эчтәлеген аңларга өйрәтү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, хәтерен, уңай эмоцияләрен үстерү; 3) нәфис сүзгә мәхәббәт тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Мәрьям һәм Гайсә белән таныштыру уйнату”” “Такмак уку”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез - 142 бит
2. “Безнең уенчыкларыбыз” Максат: Балаларны төркемдәге уенчыклар белән таныштыру; уенчыкларның ни өчен билгеләнүе һәм функцияләре турында күзаллауларын ныгыту	“Йомшаккай бездә кунакта.”	1) балаларның уенчыклар турындагы белемнәрен киңәйтү, тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын формалаштыру, уенчык исемнәре һәм аларның эшхәрәкәтен белдерә торган сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру; 2) тыңлау һәм сорауларга җавап бирү теләген үстерү; 3) сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, саубуллашу) кулланырга гадәтләндерү, уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	Дидактик уен “Йомшаккай бездә кунакта” Уен ситуациясе “ Туп нишли?” уен	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 33бит
	«Паровоз» дидактик күнегүе.	1) төсләрне белдерә торган сыйфатлар (кызыл, яшел, сары) хисабына балаларның сөйләмен баету, [ү] ава зының дөрес әйтелешенә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен,	Дидактик уен “Йомшаккайга төсле карандашлар” Уен ситуациясе	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 97 бит

		төсләрне			

		тану һәм атау осталыгын үстерү; 3) эшчәнлеккә карата кызыксыну, бергәләп уйнау, шөгыльләнү теләге тәрбияләү	“Төсле вагон так”		
	Ә. Бикчәнтәеваның «Туптуп- тубы быз» шигырен уку.	1) балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, таныш предметларны таный һәм атый белергә, шигырьнең авыр әйтелешле аерым сүзләрен дөрес әйтергә өйрәтү, төсләрне аеру күнекмәсен ныгыту; 2) балаларның кабул итү сәләтен, хәтерен, уңай эмоция ләрен үстерү; 3) уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	Дидактик уен “Серле тартма “ Шигырь уку Уен ситуациясе ”Туп нинди төстә”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 143 бит
3. “Уенчыклар бездә кунакта” Максат: уенчыкларның ни өчен билгеләнүе һәм функцияләре турында күзаллауларын ныгыту	“Йомшаккай тагын бездә кунакта.”	1) уенчыкларны карарга һәм аерым өлешләрен билгеләргә өйрәтү; уенчыкларның исемен, өлеш-ләрен әйтү, төсен, хәрәкәтен белдерә торган сүзләрне актив сүзлеккә кертү; 2) тәрбияче соравына кычкырып җавап бирү осталыгын үстерү; 3) сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, саубуллашу) кулланырга гадәтләндерү, кызыклы уенчыклар белән уйнаудан тәм табу, шатлык хисләре тәрбияләү.	Дидактик уен “ Йомшаккай күчтәнәче”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 34 бит
	“Уенчыклар бездә кунакта.”	1) төсне, зурлыкны, эш-гамәлне белдерә торган сүзләр (зур, кечкенә, яшел, кызыл, утырт, эчерт, керт) хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру, аралашу осталыгын формалаштыру; 2) исеме, төсе, размеры буенча балаларның предметны табу осталыгын, сенсор тою сәләтен, игътибарын, хәтерен үстерү; 3) уенчыкларга карата сакчыл караш тәрбияләү	Уен ситуациясе “ Зур, кечкенә” “Зур машинага га зур гараж, кечкенә машинага кечкенә гараж”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 98 бит

4. “Туплар, пирамидалар” Максат: балаларны уенчыкларның өлешләре, төсләре белән таныштыру,аларга карата сакчыл караш тәрбияләү	“Тупны коткарабыз” (рәсем буенча).	1) рәсемнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, тәрбияче артыннан аерым сүзләрне һәм фразаларны актив кабатлауларын үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләге тәрбияләү	Уен ситуациясе “Серле капчык” Уен ситуациясе “Туп”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 37 бит
	“Пирамидалар”	1) балаларны предметларның зурлыгын, төсен билгеләргә өйрәтү, төсне (кызыл, яшел, сары, зәңгәр), зурлыкны (зур — кечкенә, зуррак — кечкенәрәк, иң зу рысы — иң кечкенәсе) белдерә торган сүзләр ярдәмендә сүз байлыгын арттыру, аваз ияртемнә рен ачык әйтүдә күнектерү; 2) игътибарны, кабул итүне, сенсор тою сәләтен үстерү;3)	Дидактик уен “Пирамиданы җый” Уен ситуациясе	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 99 бит

		түземлелек, дидактик уеннар белән кызыксыну тәрбияләү			
	“Песи – нечкәбил” бишек җырн тыңлау.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, бишек җыры текстына туры китереп, хәрәкәтләр өйрәтү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) фольклор әсәрләренә мәхәббәт тәрбияләү	Уен ситуациясе “бишек җырын җырлау”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 151 бит

5. “Мәрьямгә булышабыз” Максат: балаларда культура гигиеник күнекмәләр формалаштыру. Чисталык, пөхтәлек тәрбияләү	“Юыну бүлмәсен карау”	1) балаларны юыну бүлмәсендәге предметлар (сабын, сөлге, кран, су, теш щёткасы, теш пастасы) белән таныштыру, функциональ билгеләнешләре турындагы күзаллауларын ачыклау; 2) сүзләрне төрле грамматик формаларда (сабын, сабынны, сабын белән һ.б.) куллану осталыгына ирешү, балаларның сөйләм активлыгын, инициативасын үстерү; 3) балаларны сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, саубуллашу) кулланырга гадәтләндерү, пөхтәлек, чисталык, башкаларга ярдәм итү омты-лышы тәрбияләү	Хәрәкәтле уен “Без юынабыз”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 39 бит
	С.Сөләй манованың «Ике» шигырен уку.	1) балаларны шигъри әсәр белән кызыксындыру, аның эчтәлеген аңларга өйрәтү, баланың үзе турында күзаллавын формалашты ру ны дәвам итү; кул, аяк, колак, күз сүзләре хисабына сүз байлыгын арттыру һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен үстерү; 3) гигиена күнекмәләре тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Минем гәүдәм” “Шигырне уку	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 144 бит
6. “Алтын көз” Максат:Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында балаларның күзаллауарын тирәнәйтү, көзге уңыш турында мәгълүмат бирү. үзгәрешләр турында балаларның күзаллауларын тирәнәйтү,	“Көзге табигать”	1) балаларның көз (табигатьтәге үз гәреш ләр, кешеләрнең киеме һ.б.) турында гади күзаллау ларын формалаштыру; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, тәрбиячене тыңлый белү осталыгын үстерү; 3) көзге табигатькә соклану хисләре тәрбияләү.	Шигырь сүзләрен өйрәнү Хәрәкәтле уен “Яфракар оча”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 41 бит
	“Яшелчәләр”	1) яшелчәләрне белдерә торган исемнәр (бәрәңге, помидор, суган, кишер) һәм аларның үзлекләренбелдерүче сүзләр хисабына балаларның сүзлеген баету, яшелчәләрне танырга өйрәтү, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; 2) балаларның сенсор тою сәләтен үстерү; 3) яшелчәләр, аларның файдасы турында мәгълүмат бирү	Уен ситуациясе “Аш пешерергә яшелчәләр кирәк”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 101 бит

системалаштыру.	“Йорт хай ваннарын чакыру” эндәшләрен уку.	1) эндәшнең эчтәлеген аңлату; текстның эчтәлегеннән чыгып, аваз ияртемнәрен, ымлыкларны дөрес әйтүләренә, тәрбиячене сорауларына дөрес җавап бирүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү; 3) хайваннарны ярату хисе тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Автобус” Дидактик уен “Нәрсә ничек кычкыра”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 145 бит
7. **“Күзге байлыклар”** Максат: Көз билгеләрен күрә белергә һәм аларны табигатьтә таба белергә өйрәтүне дәвам итү. Көз байлыгы – җиләкҗимешләр белән таныштыру	“Җиләкҗимешләр”	1) тышкы билгеләре һәм тәме буенча җиләк-җимешләрне аерырга өйрәтү, җиләк-җимешләр һәм аларның уңышын җыеп алу турында күзаллауларын киңәйтү, җиләкҗимешләрнең исемнәре һәм аларның билгеләрен белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын үстерү; 2) балаларның игътибарын, үзләштерү, кабул итү һәм сенсор тою сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) балаларны сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белергә гадәт лән дерү, әйләнә-тирә табигать объектларына кызыксыну тәрбияләү.	Дидактик уен “Кабатла”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 43 бит
	“Рәсемдәге кошларны карау”	1) балаларда күгәрчен, саескан турында гомуми күзаллаулар булдыру, кошларга карата кызыксы- ну уяту; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игъ тибарын, күзәтүчәнлеген һәм сүз байлыгын үсте рү; 3) кошларга карата мәрхәмәтлелек тәрбияләү.	Уен ситуацисе “Без күгәрченнәр”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 49 бит
	Д.Гарифуллин-ның «Йә, алар кемнәр икән?» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итәргә өйрәтүне дә вам итү; бак-бак, мә-мә, кар-кар аваз ияртемнәрен кабатлау; балаларны шигырьдә бирелгән диалогка җәлеп итү, сүз байлыгын үстерү һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, кабул итү сәләтен үстерү; 3) кошларга, хайваннарга карата шәфкатьлелек тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Йә, алар кемнәр икән?” Шигырне уку	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 146 бит

8. “Яфраклар бәйрәме” Максат: Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында балаларның күзаллауарын тирәнәйтүне дәвам итү; Яфраклар, үләннәр саргаюын	«Безнең Алсу» сериясеннән рәсем карау.	1) рәсемдәге предметларны таный һәм исемен әйтә бе лергә, рәсем эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтү, сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү, тәрбияче күрсәтмәләрен ишетә һәм үти белүләренә ирешү; 3) рәсемне кызыксынып карау теләге тәрбияләү.	Дидактик уен Уен ситуациясе «САРЫ (яшел) юлдан бар.	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 44 бит
	«Җил исә» уен күнегүе.	1) балаларның төсләр турындагы күзаллавын ны гыту, җәнлекләрнең нәрсә ашавы турындагы	«Җил исә» уен күнегүе.	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез -
сиземләргә өйрәтү	«Кем нәрсә ашый?» дидактик күнегүе.	белемнәрен ачыклау; ялап эчә, кимерә, чүпли, ашый фигыльләрен сөйләмдә активлаштыру, авыз аша һаваны әкрен, салмак кына чыгарырга өйрәтү; 2) игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерү; 3) җәнлекләргә, кошларга карата кызыксыну тәрбияләү.	«Кем нәрсә ашый?» дидактик күнегүе		103 бит
	Б. Рәх мәтнең «Су» шигырен уку.	1) текстка туры китереп, хәрәкәтләр ясарга өйрә тү, [йу] аваз кушылмасын ачык итеп әйтергә күнектерү; сүз байлыгын үстерү һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, кабул итү сәләтен үстерү; 3) гигиена күнекмәләре тәрбияләү	Уен ситуациясе “Суның үзлекләре”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез – 147 бит

9. “Көз, көз, әйт әле...” Максат: балаларны яшелчәләр белән таныштыруны дәвам итү, форма, төс, тәм үзенчәлекләре белән таныштыру	“Яшелчәләр: помидор, кыяр, кишер белән таныштыру”	1) балаларның помидор, кыяр, кишер турындагы белемнәрен ныгыту; помидор, кыяр, кишернең форма, төс, тәм үзенчәлекләре (кызыл, йомшак, шома, тәмле, сусыл, хуш исле, шар формасындагы помидор; яшел, каты, шома, кытыршы кыяр; шома, кызыл, тәмле, каты кишер) белән таныштыру; 2) балаларның сенсор тою сәләтен, тәрбиячене ишетү һәм сорауларга җавап бирү осталыкларын үстерү; 3) балаларны сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, саубуллашу) кулланырга гадәтләндерү, зурлар хезмәтенә хөрмәт тәрбияләү.	Әңгәмә үткәрү Дидактик уен “Бабай күчтәнәче” Уен ситуациясе күмәк бию	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 47 бит
	“Урманда”	1) балаларның олылар белән аралашу теләген хуплау, исем һәм сыйфатларны кулланырга өйрәтү: йомшак йонлы койрык, озын колаклы куян, юан тәпиле аю, соры бүре; кыргый хайваннарның тыш кы билгеләрен һәм гадәтләрен белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне активлаштыру: төлке бара, куян сикерә, аю алпан-тилпән йөри һ.б.; 2) ишетү игътибарын, координацияләрне, ритм хисен үстерү; 3) кыргый хайваннарга карата кызыксыну тәрбияләү.	Төлке дуслар эзли Уен “Нинди ничек, нишли?”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 104 бит
	“Көз” (йомгаклау чарасы)	1) балаларның көз турындагы белем нәрен (яфрак- лар саргая, сары яф рак лар, яфраклар коела, яң- гыр лар күп ява, кешеләр җылы кием нәрен кияләр) ныгыту, тәрбияче сорауларына дөрес җавап бирергә, рәсем ясаганда, буяуны кәгазь битенә дөрес һәм тигез төше рергә өйрәтү, төсләр турындагы күзаллауларын ныгыту; 2) балаларның актив сөйләмен, ишетеп кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү, рәсем ясарга кызыксындыру; 3) көзге табигатькә соклану хисләре тәрбияләү.	Дидактик уен “ Яшелчәләр”		Туган телдә сөйләшәбез 51 бит

	мониторинг				мониторинг
10. “Мин - дөньяның бер кешесе”. Максат: балада кеше буларак, үзе турында күзаллау булдыру, гәүдәнең төп өлешләрен һәм аларның ни өчен кирәклеге белән таныштыру.	“Минем исемем бар”	1) баланы үзенең һәм иптәшләренең исемен әйтергә өйрәтү, исемнәрне истә калдырырга, оялчанлыкны җиңәргә ярдәм итү; 2) тәрбияче әйткәнне ишетергә һәм аңларга, кайбер фразаларны (Минем исемем — Алсу) кабатларга күнектерү, хәтерне, игътибарны үстерү; 3) балаларда зурларга һәм яшьтәшләренә карата ягымлылык, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.	Уен ситуациясе «Безнең белән уйна”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 53 бит
	“Алсу бүлмәсе”	1) балаларны өй җиһазларын таный һәм атый белергә өйрәтү; өстәл, урындык, карават, шкаф, көзге кебек исемнәр хисабына сүзлекне активлаштыру, сөйләмнең грамма тик төзелешен камил ләштерү; 2)балаларның уңай эмоцияләрен, кызыксынучанлыгын үстерү; 3) бергәләп шөгыльләнү теләге тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Алсу бүлмәсе: Җиһазлар ни өчен кирәк? Алсу карават астыннан чык” Бармак уеннары	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 105 бит
	Ә. Ерикәйнең «Беренче кар» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, әсәр аша табигать дөньясына җәлеп итү, кышкы табигать турында мәгълүмат бирү; йомшак, ап-ак сыйфатлары хисабына сүз байлыгын арттыру һәм активлаштыру; 2) балаларның катлаулы сорауларга җавап бирү осталыгын, хәтерен, уңай эмоцияләрен үстерү; 3) табигатькә карата мәхәббәт уяту.	Уен ситуациясе “Кар нинди төстә” Шигырне уку бию	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 157 бит
11. “Бу – мин!” Максат**:** организм һәм аның өлешләре турында балаларда күзаллау формалаштыру, үзләрен бербөтен итеп	“Бу — мин.”	1) организм һәм аның өлешләре турында балаларда күзаллау формалаштыру, үзләрен бербөтен итеп кабул итәргә өйрәтү, гәүдә өлешләре турында белемнәрне ачыклау һәм ныгыту; 2) гәүдә өлешләренең атамалары (баш, күзләр, колаклар, борын, авыз, тешләр, чәч, куллар, аяклар) хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру; 3) үзеңне, гәүдә өлешләреңне ярату, игътибарлы булу, культура-гигиена күнекмәләрен үтәү теләге тудыру.	Уен ситуациясе «Серле тартма»	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 54 бит

кабул итәргә өйрәтү	«Бу өйдә кем	1) төркемгә йөрүче балаларның исемнәрен истә	Уен ситуациясе	Сөйләм	Туган телдә
	яши?» дидактик уены.	калдырырга ярдәм итү, фигыльләрне хәзерге һәм киләчәк заманда куллана белергә өйрәтү, сорауны белдерә торган сүзләрне кулланырга күнектерү; 2) игътибарны, кабул итү сәләтен, диалогик сөйләмне үстерү; 3) бер-береңә карата игътибар лылык тәрбияләү.	Бу өйдә кем яши?	үстерү	сөйләшәбез 107 бит
	З.Туфайлованың «Ул зу-у-у-р үскән» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү һәм хезмәтнең нәтиҗәсен күрә белергә өйрәтү; утырткан, сипкән, үскән кебек эш-хәрәкәтне белдерә торган фигыльләр хисабына сүз байлыгын арттыру һәм активлаштыру, диалогик сөйләм күнекмәсе формалаштыру; 2) балаларның эмоциональлеген үстерү; 3) гөлләргә карата сакчыл караш, матурлыкка соклану тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Нинди матур гөл” Шигырне уку	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез 150 бит
12. “Минем әйләнә тирәм” Максат: балаларны бакчадагы уен бүлмәсе, уенчыклар, авыл, урам белән таныштыру	“Яраткан уен бүлмәбез.”	1) балаларны балалар бакчасы шартларына ияләндерүне дәвам иттерү, уен (төркем) бүлмәсе, андагы махсус почмаклар белән таныштыру, «һәр әйбер нең үз урыны» дигән төшенчәне аңлату һәм ныгыту; 2) сүзләрне һәм кыска фразаларны ачык әйтүләренә ирешү, сүз байлыгын үстерү; 3) җиһазларга сакчыл караш һәм яшьтәшләренә карата ягымлылык тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Урынына куй(китап,курчак,машина)	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 56 бит
	“Алсу бездә кунакта.”	1) балаларга һөнәрләр (табиб, полиция хезмәткәре) урында мәгълүмат бирү, грамматик яктан җөмләрне аңларга һәм аларны сөйләмдә дөрес кулланырга өйрәтүне дәвам итү; 2) игътибарны, хәтерне, күзәтүчәнлекне, кабул итү сәләтен үстерү; 3) һөнәрләргә карата кызыксыну тәрбияләү.	Уен ситуациясе Алсу – курчак керә	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 108 бит

	М.Җәлилнең “Маэмай” шигырен уку.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, аерым сүзләрне һәм зур булмаган фразаларны истә калдырырга өйрәтү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) эткә карата миһербанлылык тәрбияләү	Уен ситуациясе “Бу нәрсә тавышы” Шигырне уку	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 151 бит
13. “Йөк машинасы” Максат: балаларны әйләнә-тирә белән таныштыруны дәвам итү, йөк машиналары,	“КамАЗ машинасы.”	1) балаларны КамАЗ машинасын һәм аның өлеш ләрен танырга, исемен әйтергә өйрәтү; уенның сүз ләренә туры китереп, хәрәкәтләр ясау осталыгы булдыру; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, хәтерен, сөйләмен, эмоциональлеген үстерү;	Уен ситуациясе “Без шоферлар”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 58 бит

аның өлешләре, шофер хезмәте белән танышу		3) балаларда йөк транспортына, өлкәннәр хезмәтенә карата кызыксыну уяту.			
	“Әминәнең туган көненә килегез.”	1) [к] һәм [қ] авазларының сүзләрдә һәм сөйләмдә дөрес әйтелешен ныгыту, килеш кушымчаларын дөрес әйтергә өйрәтү, савыт-сабаларны белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне киңәйтү һәм активлаштыру, гомумиләштерүче сүзләр не аңлый һәм куллана белүләренә ирешү, җөмләләр белән җавап бирергә күнектерүне дәвам итү; 2) инициативалы сөйләмне, игътибарны, хәтерне үстерү, башкаларга мөрәҗәгать итәргә теләк ту дыру; 3) үзара аралашуга омтылыш тәрбияләү	Уен ситуациясе “Туган көн” Уен ситуациясе Туган көнгә табын әзерлибез”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 109 бит
	М. Җәлилнең «Әтәч» шигырен уку.	1) күрсәтмәлелек кулланмыйча, әдәби әсәрне тыңлау һәм кабул итү күнекмәләре формалаштыру, йорт кошларын тавышлары буенча танырга һәм исем нәрен атарга өйрәтү, [к] һәм [қ] авазларының әйте лешен ныгыту; 2) балаларның игътибарын, кабул итү һәм тыңлау сәләтен үстерү; 3) йорт кошларына карата шәф катьлелек тәрбия ләү.	Уен ситуациясе “Бу нәрсә тавышы” Шигырне уку	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 152 бит

14. “Урамда нәрсәләр бар?” Максат:Балаларны урам өлешләре, транспорт төрләре белән таныштыру, транспорт төрләрен аера белергә өйрәтү.	«Безнең урам».	1) балаларны урам, андагы объектлар, күренешләр белән таныштыру, аларга карата кызыксыну уяту; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, сүз байлыгын үстерү; 3) урамга соклану хисе тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Йосыф уйнарга чакыра”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 59 бит
	“Минем гаиләм.”	1) сөйләмдә ягымлы сүзләрне (әти — әтием, әни — әнием, әби — әбием, сеңел — сеңлем) кулланырга өйрәтү, [ә] авазы ның әйтелешен ныгыту, аны ачык, тиешле дәрәҗәдә кычкырып әйтүгә ирешү, тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү, зур-лар һәм иптәшләре белән ирекле аралашуларына ирешү; 3) гаилә әгъзаларына ихтирам тәрбияләү	Бармак уеннары	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 110 бит
	Ж.Тәрҗе мановның «Маэмай» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, аерым сүзләрне һәм зур булмаган фразаларны истә калдырырга өйрәтү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) эткә карата миһербанлылык тәрбияләү	Уен ситуациясе “Серле кәрзиндә маэмай” Шигырне уку	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 153 бит
15. “Яңа ел бәйрәме” Максат: Балаларны көтеп алган кышкы бәйрәм белән таныштыру, бәйрәмнәргә карата уңай мөнәсәбәт тәрбияләү	“Электр лампасы белән таныш тыру.”	1) электр турында балаларга гади төшенчә бирү (электр тогы электр чыбыкларында «яши»; утны яндыру өчен, өзгечкә (выключательгә) басарга кирәк, шуннан соң электр чыбыкларыннан ток килә); электр, ток, чыбык, өзгеч (выключатель) сүзләре хисабына сүзлекне үстерү һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, кабул итү сәләтен үстерү, ток белән бәйләнешле булган куркынычсызлык кагыйдәләрен балаларга җиткерү; 3) сакчыллык тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Ут яндырабыз”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез - 61 бит

	“Купшы чыршы.”	1) сузык һәм тартык авазларны, аваз иялтемнәрен ачык әйтергә, сыйфатларны дөрес кулланырга күнектерү, төбендә сүзен сөйләмдә кулланырга өйрәтү; 2) сорауларга җавап бирү осталыгын, игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерү; 3) табигатькә соклану хисләре тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Җәнлекләр, кошлар, бөҗәкләр”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез – 112 бит
	Ә. Бикчәнтәе ваның «Беренче адым» шигырен уку.	1) балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, авыр әйтелешле кайбер сүзләрне дөрес әйтергә өйрәтү; 2) сорауларга җавап бирү күнекмәсен үстерү; 3) күмәк эшчәнлек күнекмәсе тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Тәпи йөрү”	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез – 154 бит
16. “Яңа елгы ыгызыгы” Максат:Балаларны Яңа ел бәйрәменә әзерлеккә тарту, күтәренке кәеф булдыру	“Гирлянда.”	1) балаларга гирлянда турында башлангыч белемнәр бирү, электр тогы турындагы күз ал лауларын ныгыту, кызыл, яшел, сары төсләрне таный һәм аера белергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, кызыксынучанлыгын, шатлык хисләрен үстерү, сүз байлыгын киңәйтү; 3) матурлыкны күрә һәм аңа соклана белү хисләре, уенчыкларга карата сакчыл караш тәрбияләү.	Уен ситуациясе «Серле тартма”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 62 бит
	“Куян чыршы янында.”	1) сөйләмдә бәйлек сүзләрне (эчендә, артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, кайда? кая?сорауларына җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләре белән иркле аралашырга өйрәтүне дәвам итү, тавыш көчен дөрес куллану осталыгын формалаштыру; 2) игътибарны үстерү, тәрбияче күрсәтмәләрен үтәүдә күнектерү; 3) нәфис сүзгә кызыксыну тәрбияләү.	Уен ситуациясе «Серле тартма” Уен ситуациясе “Куяннар һәм төлке” уены	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 113 бит
	«Карга әйтә» эндәшен уку.	1) шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, балаларның кошлар турында белемнәрен арттыру һәм ныгыту, кошларның тышкы кыяфәтенә игътибар итү, сүз	Уен ситуациясе «Карга әйтә»	Матур әдәбият режим	Туган телдә сөйләшәбез 156 бит

		байлыгын арттыру, [қ] авазының дөрес әйтелешенә ирешү;		моментлары	

		2) балаларның игътибарын үстерү; 3) кошлар белән кызыксыну теләге уяту		нда	
17. “Чыршыкай” Максат: балалар белән чыршыны бергәләп карау, матурлыкны күрә һәм соклана белү хисләре, чыршы уенчык- ларына карата сакчыл караш тәрбияләү	“Чыршы бизибез.”	1) балаларның Яңа ел бәйрәме турындагы күзаллауларын баетуны дәвам итү; 2) балаларның «Яңа ел бәйрәме» темасы буенча сүзлеген активлаштыру, тәрбияче соравына җавап бирү осталыгын, игътибарын, күзәтүчәнлеген, сенсор тою сәләтен үстерү; 3) чыршы уенчыкларына карата сакчыл караш тәрбияләү.	“Тылсымлы тартма” Күмәк эш-чыршыгы шарлар элү	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 65 бит
	“Песи белән кәҗә чыршы янында.”	1) балаларны тәрбияче сорауларына җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү, сөйләмдә фигыльләр һәм сыйфатлар куллануны активлаштыру, [җ] авазын иҗекләрдә, сүзләрдә, җөмләләрдә дөрес һәм ачык әйтүләренә ирешү; аваз ияртемнәрен кабатлаганда, тавыш көчен җайлый белүдә күнектерү; 2) игътибарны, кабул итү сәләтен, тәрбияче күрсәтмәләрен үтәү осталыгын үстерү; 3) хайваннарга карата шәфкатьлелек тәрбияләү	Уен ситуаци “Песине мак кта” “Кәҗәне ма	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 115 бит
18. “Яңа ел җитә” Максат: Балаларда бәйрәмнәргә карата уңай мөнәсәбәт, күтәренке кәеф, эстетик хисләр тәрбияләү	“Без бәйрәм залында.”	1) чыршы бәйрәменә әзерләнү: балаларны музыка залы ныңбизәлеше, чыршы уенчыклары (аларның материалы, төсе, формасы) белән таныштыру; чыршы уенчыклары, йомры, пыяла, шома, ялтырый сүзләре хисабына балаларның сүзлеген активлаштыруны дәвам итү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, күзәтүчәнлеген, игътибарын, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) балаларда эстетик хисләр тәрбияләү.	Бәйрәм залында чыршы тирәли йөрү, җырлар җырлау, уеннар уйнау	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 66 бит

	“Тылсымлы” таякчык.	1) балаларны сузык һәм тартык авазларны, аерым сүзләрне ачык итеп әйтергә өйрәтү; төсләр турындагы күзаллауларын ныгыту, төсне белә тоган сыйфатларны активлаштыру; 2) балаларның кабул итүсәлэтен. Игътибарын, ишетү осталыгын үстерү; 3) эшчәнлектә бергәләп шөгыльләнү теләге тәрбияләү	Дидактик уен “Нәкъ шулай кабатла”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 117 бит
19. “Кыш” Максат: Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында балаларның күзаллауларын	“Ап-ак кар ява.”	1) балаларны кар һәм аның үзлекләре (ак төстә, эри, йомшак, салкын, җиңел) белән таныштыру, тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнектерү; 2) балаларның сүз байлыгын, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү;	Уен ситуациясе “Кар оча” Үстерешле диалог “Нәрсә ясый”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 67 бит

тирәнәйтү,сı тыру		3) кышкы табигатькә соклану хисе, бергәләп уйнау теләге тәрбияләү.			
	“Кошлар.”	1) балаларны аваз ияртемнәрен дөрес һәм ачык итеп әйтергә, алардан фигыльләр (гөр-гөр — гөрли, чырыкчырык — чыркылдый, кар-кар — каркылдый) ясарга өйрәтү, гомумиләштерүче сүзләрне (тавык, әтәч, каз — йорт кошлары) куллануда күнектерү; кош исемнәрен, гәүдә өлешләрен, хәрәкәтне белдерүче сүзләр хисабына сүз байлыгын активлаштыру, балаларны кошлар белән таныштыруны дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, сөйләмен үстерү; 3) кошларга карата кайгыртучанлык тәрбияләү.	Уен ситуациясе “кошларны таны”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 118 бит
	К.Д. Ушинскийның «Казлар» хикәясен уку.	1) казларны һәм үрдәкләрне аера белергә өйрәтү, хикәяне күрсәтмәлелек кулланмыйча аңлап кабул итүләренә ирешү, күплек һәм берлек саннардагы исемнәрне аерырга һәм дөрес кулланырга күнектерү; 2) балаларның кабул итү сәлэтен, игътибарын, хәтерен, тәрбиячненең күрсәтмәләрен үти алу осталыгын үстерү; 3) йорт кошлары белән кызыксыну тәрбияләү	Уен ситуациясе “Кошларны таны” “Ничек кычкыра”		Туган телдә сөйләшәбез 75 бит

20. “Без кышны яратабыз” Максат: балаларны кышкы киемнәр һәм кышын кешеләр тормышы белән таныштыру	“Алсу урамга җыена.”	1) балаларның кышкы киемнәр турындагы белемнәренә төгәллек кертү, урамга чыкканда киенү эзлеклелеген һәм киемнәрне истә калдырырга өйрәтү, тәрбияче сорауларына җавап бирергә күнек терү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, сүз байлыгын үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләге булдыру, киемнәргә сакчыл караш тәрбияләү	Уен ситуациясе “Алсуга яңа киемнәр” Балаларга ярдәм итү	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 69 бит
	“Юлны чистартабыз.”	1) балаларның кыш һәм кыш көне башкарыла торган хезмәт күнекмәләре турындагы белемнәрен формалаштыру, көрәк белән эшләргә өйрәтү, ишегалдын җыештыручы хезмәте белән таныштыру, балаларның сүзлеген активлаш тыру, аерым сүзтезмәләр не (зур көрәк, кечкенә көрәк, ак кар, күп кар, әз кар) ачык итеп әйтүдә күнектерү; 2) хезмәт күнекмәләрен, кеше хәрәкәтләрен имитацияләү осталыгын үстерү; 3) зурларга ярдәм итү һәм гади хезмәт хәрәкәтләре үтәү теләге тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Кар көрибез” Уен ситуациясе “Сүзтезмәләр не (зур көрәк, кечкенә көрәк, ак кар, күп кар, әз кар) ачык итеп әйт”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 120 бит
	Җ. Тәрҗеманов ның «Йокы бабай» әкиятен сөйләү.	1) әкиятнең эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) сорауларга дөрес җавап бирү омтылышы уяту.	Уен ситуациясе “Елның кайсы вакыты”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 158 бит
21. “Кышлаучы кошлар” Максат: балаларны кышлаучы кошлар белән таныштыру, кошларга карата	“Ләйлә суыктан курыкмый” (рәсем буенча)	1) рәсемне карарга, рәсемдәге предметларны танырга, исемнәрен дөрес әйтергә өйрәтү; предметларны, эшхәрәкәтне, төсне белдерә торган сүзләр ярдәмендә сүзлекне активлаштыру, рәсем эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә күнектерү; 2) кабул итү сәләтен, игътибарны, хәтерне	“Ләйлә суыктан курыкмый” рәсем буенча индивидуаль һәм күмәк кабатлау	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 70 бит

кайгыртучанлык тәрбияләү		үстерү; 3) сюжетлы рәсемнәр карарга теләк уяту.			
	“Күгәрченнәр, чыпчыклар — безнең нәни кошчыклар.”	1) мәйданчыктагы җимлеккә килгән кошларны күзәтү, исемнәрен әйтү; гөр-гөр, чырык-чырык, кар кар аваз ияртемнәрен ачык әйтергә күнектерү; томшык, сикерә, гөрлиләр, җим, чүплиләр, чырылдый, җитез, өлгер сүзләре хисабына сүзлекне баету; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) кошлар турында кайгырту, аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Кошларны сыйлыйбыз-җимлек эләбез” Уен ситуациясе “Күгәрченне таны” Ситуатив күнегү	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 71 бит
	С. Летованың «Кар бабай» хикәясен уку.	1) күләме буенча зур булмаган әдәби әсәрне (хикәяне) күрсәтмәлелек кулланмыйча тыңлау һәм кабул итү, сорауларга аңлаешлы итеп җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү, 2)балаларның әңгәмә вакытында җиңел һәм иркен аралашуларына ирешү, сүз байлыгын арттыру; ен үстерү; 3) сүз сәнгате белән кызыксыну тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Елның кайсы вакыты”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 159 бит

22. “Өлкәннәр хезмәте” Максат: Хезмәт кешеләренә уңай мөнәсәбәт ; таныш хезмәт ияләренә хөрмәт тәрбияләү.	“Безнең апа” (тәрбияче ярдәмчесенең хезмәтен күзәтү).	1) тәрбияче ярдәмчесе хезмәте белән бәйле эш- хәрәкәтләрне әйтергә өйрәтү (савыт-саба юа, ашарга алып килә, сөлгеләрне алмаштыра, бүлмәне җыештыра һ.б.), сүзлекне активлаштыру, яңа сүз ләр белән баету, уенчыкларны күләмнәре (зур, кечкенә) буенча классификацияләргә өйрәтү; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчән леген үстерү, тәрбиячене ишетү һәм сорауларга җавап бирү, катлау лы булмаган биремнәрне үтәү осталыгына ирешү; 3) әйләнә-тирәдәге кешеләр хезмәтенә кызык сыну һәмтыңлаучанлык тәр бияләү.	Шигырь уку “Галия апа” Тәрбияче ярдәмчесе хезмәте белән бәйле эшхәрәкәтләрне әйтү Бармак уены	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 76 бит

	«Шундый ук предметны тап» дидактик уены.	1) үз фикерләрен, грамматик яктан дөрес итеп, ике-өч сүздән торган гади җөмләләр белән белдерер гә өйрәтү, гомумиләштерү күнекмәсе булдыру, предметларны чынбарлыкта һәм рәсем дә танырга өйрәтү, предметларның билгеләнешен ачык лау, пред мет исемнәрен атау хисабына (сабын, теш щёт касы, теш пастасы, сөлге) һәм сөйләмдә кулланылган фигыльләр ярдәмендә сүзлекне активлаштыру һәм баету; 2) тәрбияче сорауларына гади җөмлә белән тулы җавап бирү осталыгына ирешү, игътибарны, сенсор тою сәләтен үстерү; 3) гигиена күнекмәләре тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Юу, юыну, киенү” “Тиешле төсләрне тап”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 121 бит
	Ш.Маннурның «Яратам» шигырен уку.	1) шигырьнең эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү, [ә] авазын дөрес әйтергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен үстерү; 3) эти-әниләргә, туганнарга мәхәббәт тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Кунак килгән” Шигырьне уку	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 160 бит

23. "Өс киемнәре" Максат: балаларны өс киемнәре белән таныштыру, үз киемеңне һәрчак пөхтә тотарга күнктерү	«Алсу бәйрәмгә җыена» дидактик уены.	1) өс киемнәре, аларның төсе һәм материалы белән таныштыруны дәвам итү, сүзлекне активлаштыру: ефәк, ак чәчәкле кебек яңа сүзләр кертү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, сорауларны ишетү, аларга бер сүз яки кыска җөмлә белән җавап бирү осталыкларын үстерү; 3) курчаклар белән уйнарга теләк уяту, уенчыклар-га сакчыл караш тәрбияләү	Уен ситуациясе "Алсуга матур киемнәр" Күмәк бию	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 77 бит
	Мәрьямне табыйк.	1) балаларны кайда? кая? сорауларына җавап би- рергә, сөйләмдә өстенә, артына, астына сүзлә рен кулланырга өйрәтү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү; 3) уенга кызыксыну тәрбияләү.	Уен ситуациясе "Мәрьәмне тап"	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 125 бит
	Г.Таһированың «Йокла, курчак» шигырен уку.	1) шигырьнең эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү; [ә], [ү] авазларын дөрес әйтергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) курчакка карата кайгыртучанлык тәрбияләү.	Уен ситуациясе "Йокла, курчак"	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез 162 бит
24."Әтиләр, абыйлар һәм бабайлар" Максат: туганнарга карата мәхәббәт, олылау, ихтирамлылык кебек сыйфатлар тәрбияләү. Ватанны саклаучылар турында	"Безнең Әтиләр" (сюжетлы рәсемнәр карау).	1) балаларны әтиләр һөнәренә кагылышлы сюжетлы кечкенә рәсемнәр карарга, аларның эчтәлеген аңларга өйрәтү, эш-гамәлләрне белдерә торган сүз- ләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, куелган сорауларга кыска җөмлә белән җавап бирү осталыгын, сүз байлыгын үстерү; 3) төрле һөнәр кешеләренә һәм әтиләр хезмәтенә карата кызыксыну уяту.	Уен ситуациясе "Әтиләр һөнәре" Шофер,төзүче	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 73 бит

күзаллауларын киңәйтү.	“Машина һәм самолёт.”	1) балаларны уенчыкларның өлешләрен, төсен, формасын аерырга һәм атарга өйрәтү; исемнәрне сыйфатлар белән яраклаштыру күнекмәләрен формалаштыруны дәвам итү, [у] сузык авазын әйтдә күнектерү; очучы, очып китү, очып төшү, йөк машинасы, самолёт сүзләре хисабына сүзлекне активлаштыру, уенчыклар (машина, самолёт) белән таныштыруны дәвам итү; 2) балаларның нинди? кайда? нәрсә ташый? сорауларына гади җөмләләр белән җавап бирү осталыгына ирешү, игътибарын үстерү; 3) шофёр, очучы һөнәрләренә хөрмәт тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Тиешле төсләрне тап”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 123 бит
	«Кәккүкчыпчык» уены.	1) [ч], [к] һәм [к] авазларын дөрес әйтергә өйрәтү, сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның эмоциональлеген үстерү; 3) фольклор әсәрләре белән кызыксыну тәрбияләүне дәвам итү	Уен ситуациясе “Бу нинди кош”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 161 бит
25. “Халык иҗаты” Максат: халык иҗатына кызыксыну, уенчыкларга (матрёшкага) карата сакчыллык тәрбияләү.	“Без – матрёшкалар.”	1) балаларны халык иҗат иткән уенчыклар (матрёшкалар) белән таныштыруны дәвам итү, матрёшканы ачарга һәм дөрес итеп җыярга өйрәтү; сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру, балаларны үзләренә әйтелгән (мөрәҗәгать ителгән) сүзләрне тыңларга күнектерү; 2) игътибарны, хәтерне, сенсор тою сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) халык иҗатына кызыксыну, уенчыкларга (матрёшкага) карата сакчыллык тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Серле тартма” Җыр өйрәнү “Без матрёшкалар”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 80 бит
	Бармак уены белән таныштыру. «Йорт хайваннары»	1) халык авыз иҗаты белән таныштыруны дәвам итү, катлаулы булмаган фразаларны куллануда күнектерү, йорт хайван нарының исемнәрен ныгыту; мөгри, кычкыра, мияу лый, өрә фигыльләре хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру; [м],	сүзләрне активлаштыру Бармак уеннары	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 127 бит

	уен күнегүе.	[у] авазларын дөрес әйтергә өйрәтү; 2) хәтерне, кабул итү сәләтен, авазларны әйтү күнекмәләрен үстерү; 3) халык авыз иҗатына, йорт хайваннарына карата кызыксыну тәрбияләү.			
	Ә. Кариның «Тавык» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне тыңларга өйрәтүне дәвам итү, фланелеграфта шигырь эчтәлегенә туры килгән рәсемнәр яки уенчыклар күрсәтү; кайбер фразаларны кабатлатып, балаларның сөйләмен активлаш тыру; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) әбиләргә карата ихтирам, ярату хисләре тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Серле тартма” Уен ситуациясе “Тавык”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 163 бит
26. **“Әниләр, апалар һәм әбиләр"** Максат: Балаларда әниләргә, әбиләргә карата мәрхәмәтлелек, ихтирамлылык кебек сыйфатлар тәрбияләү.	“Безнең әниләр” (сюжетлы рәсем карау).	1) балаларны әниләр һөнәренә кагылышлы сю-жетлы кечкенә рәсемнәрнең эчтәлеген аңларга өйрәтү, эшхәрәкәтне белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын киңәйтү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, куелган сорауларга кыска җөмлә белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерү; 3) төрле һөнәр кешеләренә һәм әниләр хезмәтенә карата кызыксыну, хөрмәт тәрбияләү	Рәсемнәр буенча үстерешле диалог Уен ситуациясе	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 79 бит
	“Кына гөле.”	1) балаларны бүлмә гөле – кына һәм аның өлешләре белән таныштыру; *сабак, яфрак, чәчәк* сүзләре хисабына сүзлекләрен активлаштыру; 2)балаларның зурлар белән аралашуына, аларны аңлауларына ирешү; күзәтүчәнлек, игътибарлылык үстерү; 3) бүлмә гөлләренә карата кызыксынучанлык, аларны карау теләге тәрбияләү	сүзләрне активлаштыру Бармак уеннары	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 126 бит

	Э.Шәрифуллин аның «Иң матур әни» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне тыңларга өйрәтүне дәвам итү; кайбер фразаларны кабатлатып, балаларның сөйлә мен активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) әниләргә карата ихтирам, ярату хисләре тәрбияләү	Шигырне уку	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 165 бит
	мониторинг				мониторинг
27. “Матрешкалар бездә кунакта” Максат: балаларда	“Матрешкалар”	1) уенчыкның (матрёшканың) исемен дөрес әйтергә, төсендә һәм зурлыгында булган аермалыкларны күрә белергә күнектерү; зур, кечкенә, сарафан, яулык сүзләре	Уен ситуациясе “ Зур, кечкенә” “ Нәрсә юк”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 82 бит

халык уенчыкларына карата кызыксыну тәрбияләү		хисабына сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, сорау-ларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) балаларда халык уенчыкларына карата кызыксыну тәрбияләү.			
	«Чуар тавык» әкиятен уку.	1) балаларны халык авыз иҗаты әсәрләре белән таныштыруны дәвам итү, әкиятне тыңлау теләге тудыру; чуар, күкәй, алтын, гади, тычкан кебек сүзләр хисабына балаларның сүзлеген баету; 2) тәрбияче башлаган җөмләне дәвам итү осталыгын, хәтерне, игътибарны, кабул итү сәләтен үстерү; 3) әкият персонажларына карата кызыксыну тәрбияләү.	Әкитне тыңлау. Балалардан сөйләтү.	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 129 бит
	«Йомры икмәк» рус халык әкиятен уку.	1) балаларны «Йомры икмәк» әкияте белән таныштыру, әкиятнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, шар әвәләү күнекмәсен ныгыту, сорауларга җавап бирү осталыгына өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, активлыгын үстерү; 3) әкият белән кызыксындыру	Уен ситуациясе“серле капчык”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 166 бит

28. “Яз” Максат:табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында балаларның күзаллауларын тирәнәйтү,аның матурлыгына соклану, табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.	“Яз, яз килә...”	1) балаларга язгы күренешләр турында башлангыч белемнәр (кар эри, тамчы тама, кояш җылыта, сулар җыела) бирү, сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру; 2) балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын үс терү; 3) табигатьтәге язгы күренешләр белән кызыксындыру.	Шигырь өйрәнү Индивидуаль һәм күмәк кабатлау.	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 83 бит
	“Бүлмә гөлләре (фикус, яран)”	1) балаларның гади сорауларга җавап бирү осталыгын камилләштерү, бүлмә гөлләренең өлешләрен өйрәтү, аларның сыйфат билгеләрен белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне баету; 2) гөлләр белән кызыксынуларын үстерү; 3) өлкәннәргә гөлләрне карарга ярдәм итү теләге тәрбияләү.	Гцллщргщз су сибү, тузаннарын сөртү. Уен ситуациясе “Матрешка кайда качты?”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 129 бит
	Ш. Галиевнең «Яз» шигырен уку.	1) балаларның шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, язгы табигать турында мәгълүмат бирү; [т] авазын, тып аваз ияртемен дөрес әйтергә күнектерү, сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, кызыксынучанлыгын үстерү; 3) язгы табигать күренешләре белән соклану хисе	Шигырь буенча әңгәмә. Дидактик уен “Дцрес кабатла”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 170 бит
		тәрбияләү.			

29. “Җәнлекләр” Максат:Балаларның кыргый җәнлекләр турында белемнәрен гомумиләштерү; кыргый җәнлекләргә сакчыл караш тәрбияләү	“Җәнлекләр урманда яшиләр.”	1) җәнлекләр турында балаларның белемнәрен киңәйтү һәм ныгыту, җәнлекләрне таный һәм исем нәрен атый белергә өйрәтү; 2) балаларның диалогик сөйләмен активлаштыру, фикерләвен, мөстәкыйльлеген үстерү; 3) җәнлекләр белән кызыксындыру.	Уен ситуациясе “Серле тартма” Җәнлекләргә характеристика бирү Уен “Куяннар һәм аюлар”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 85 бит
	“Йөк машинасы.”	1) машина, аның өлешләре турында балаларның белемнәрен арттыру, ком һәм аның үзлекләре белән таныштыру; машинаның тәрен, өлешләрен, комның үзлекләрен белдерә торган исемнәр, сый-фатлар хисабына сүзлекне активлаштыру; [в], [п] авазларының дөрес әйтелүдә күнектерү; 2) кызыксынучанлыкны, кабул итү сәләтен үстерү; 3) тәрбияче һәм яшьтәшләре белән аралашу теләге тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Йөк машинасы нинди, ул нәрсә эшли”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез – 131 бит
	«Тор-тор, тургай» такмагын уку	1) такмакның эчтәлеге белән таныштыру, [т] авазын дөрес әйтергә күнектерү, аваз ияртемнәре хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, хәтерен үстерү; 3) фольклор әсәрләре белән кызыксындыруны дәвам итү.	Такмакны өйрәнү	Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 171 бит
30. “Кошлар кайта” Максат: Балаларда кошларга, барлык тереклек ияләренә карата мәрхәмәтлелек, кайгыртучанлык тәрбияләү, аларны рәнҗетмәскә кирәклегенә	“Сыерчыклар, карлыгачлар килде” (рәсемнәр карау).	1) балаларны үзләренә таныш кошларны рәсемнән танырга, исем нәрен әйтергә өйрәтү; бала лар ның сүз байлыгын арттыру, сүзлеккә сыерчык, сыерчык оясы, карлыгач сүзләрен кертү; 2) игътибарны, күзәтүчәнлекне, тәрбияче белән аралашу, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) кошлар һәм табигать белән кызыксынуларына ирешү, кошларга карата мәрхәмәтлелек, кайгыртучанлык тәрбияләү.	Рәсем буенча диалог оештыру. Шигырь өйрәнү	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 86 бит

төшендерү	“Язгы урманда”	1) кайда? нинди? сорауларына җавап бирергә өйрәтү; өстә, агач төбендә сүзләрен куллану хисабына сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; аваз иyртемнәрен ачык, төгәл әйтүдә күнектерү, [ш] авазының әйтелешен ныгыту, ел фасылларына бәйле табигатьтәге үзгәрешләр турындагы белемнәрне формалаштыруны дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү; 3) табигать объектларына сакчыл караш тәрбияләү.	Уен ситуациясе “Поезда сәяхәт” Өйрәнгн сүзләрне активлаштыру.	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 132 бит
	«Тук, тук, тукран» эндәшен уку.	1) шигъри текстны тыңлау осталыгы формалаштыру, кошлар белән таныштыруны дәвам итү, аваз иyртемнәрен кабатлау, [т], [к] һәм [қ] авазлары кергән сүзләрне дөрес әйтергә өйрәтү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) кошларга карата шәфкатьлелек тәрбияләү..	Эндәшне өйрәнү	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез – 172 бит
31. “Ямьле яз” Максат: ел фасылларына бәйле табигатьтәге үзгәрешләр турында белемнәрен формалаштыруны дәвам итү, аның матурлыгына соклану, табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.	“Песиле тал бөреләрен карау.”	1) балаларны песиле тал, аның өлешләре (ботаклар, бөреләр) белән таныштыру, табигатьтәге язгы күренешләр турында белемнәр формалаштыруны дәвам итү, сүз байлыгын киңәйтү һәм песиле тал, ботак, бөре, йомшак, хуш исле сүзләре исәбенә сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген, хәтерен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) табигать белән кызыксыну, табигать матурлыгына соклану хисләре тәрбияләү.	Үстерешле диалог “Песиле тал” Уен ситуациясе “Бөреләр уяна”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез – 88 бит
	“Бозау, бәрән, колын, кәҗә бәтие, сез кайда? “	1) балаларның йорт хайваннары турындагы белемнәрен киңәйтү; бозау, бәрән, колын, кәҗә бәтие сүзләре хисабына сүзлекне баету һәм активлаштыру; тәрбияче күрсәтмәләрен үтәү осталыгы формалаштыру; 2) игътибарны, хәтерне үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләге, тыңлаучанлык, хайваннарга карата кайгыртучанлык тәрбияләү	Без йорт хайваннарын яратабыз. Уен ситуациясе “Нәрсә ничек кычкыра?”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 134 бит

	Р. Батулланың «Нурбәк» әкиятен уку.	1) әкиятне игътибар белән тыңларга өйрәтүне дәвам итү; [а], [у], [ә] сузык авазларын дөрес әйтергә күнектерү, уенчыкларда әкият фланелеграф, бака, каз һәм бозау сурәтләре яки өстәл театры фигуралары персонажларын танырга һәм атарга өйрәтү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) әкият геройлары белән кызыксыну тәрбияләү.	Әкият персонажларының тавышларын кабатлау.	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез – 174 бит
32. “Әкият илендә” Максат: Рус халык әкиятләре белән танышу, аларга карата кызыксыну тәрбияләүне дәвам итү	«Теремкәй» рус халык әкияте.	1) балаларны кыргый хайваннар белән таныштыруны дәвам итү, яңа әсәр белән таныштыру, әкиятне аңлап тыңларга өйрәтү; 2) балаларның игътибарын үстерү; 3) халык иҗатына карата кызыксыну тәрбияләү.	Уенчыклар кулланып яки фланелеграфта әкият персонажларын кулланып әкиятне сөйләү	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 169 бит
	«Теремкәй» әкиятен сәхнәләштерү.	1) әкият белән таныштыруны дәвам итү; балалар-ны сәхнәләштерү эшчәнлегенә җәлеп итү, уен барышында фразаларны дөрес әйтү осталыгына ирешү; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен, активлыгын үс терү; 3) әкиятләр белән кызыксыну тәрбияләүне дәвам итү	Хайваннарга хас сыйфатларны килештереп йөрү, дөрес тавыш сайлап сөйләү	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 169 бит
	“Кояш, чык, чык!”.	1) балаларга эндәшнең эчтәлеген аңларга, сюжет- ны истә калдырырга ярдәм итү; 2) балаларның тыңлый белү осталыгын, уңай эмо-цияләрен үстерү; 3) күмәк эшчәнлек белән кызыксындыру.		Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез 173 бит
33. “Туган як әкиятләре” Максат: бөек шагыйребез Г.Тукай иҗатына мәхәббәт тәрбияләү,	“Бала белән күбәләк”	1) балаларны татар халкының бөек шагыйре Г.Тукай белән таныштыру, аның иҗат иллюстрацияләрен күрсәтү; 2) әкият аша табигать белән кызыксыну, табигать матурлыгына соклану хисләре, аңа карата сакчыл караш тәрбияләү тәрбияләү.	Бала һәм күбәләк булып уйнау	Сөйләм үстерү	Тукай иленә сәяхәт - 18 бит

әкиятләре белән танышуны дәвам итү	“Гали белән кәҗә”.	1) шигъри әсәрне тыңларга өйрәтүне дәвам итү; кайбер фразаларны кабатлатып, балаларның ихтыярый истә калдыру сәләтен үстерү; 2) балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) хайваннарга карата мәрхәмәтлелек, кайгырту хисләре тәрбияләү	Уен ситуациясе “Хайваннарны сыйла”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 148 бит
	“Су анасы”	1) балаларны әкият белән таныштыру, әкиятнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, сорауларга җавап бирү осталыгына өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, активлыгын үстерү; 3) әият аша кеше әйберсен сорамыйча алырга ярамаганлыгын төшендерү	Уен ситуациясе “Уенчыкны сорап ал”	Матур әдәбият режим моментларында	Туган як әкиятләре – 2 бит
34. “Кечкенә сары кояшлар” Максат:балаларны ел фасылларының үзенчәлекләрен күрә белергә өйрәтү; матурлыкны күрә белергә, аңа сакчыл караш тәрбияләү	“Тузганак чәчәген Карау”.	1) балаларны үсемлекләр белән таныштыруны дәвам итү, тузганак чәчәген күрсәтү, аны танырга, исемен әйтергә, төзелеше (чәчәге, сабагы, яфраклары) буенча аера белергә өйрәтү; сүз байлыгын киңәйтү; тузганак, чәчәк, сабак сүзләрен сөйләмдә активлаштыру; 2) балаларның сенсор тою һәм кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү; 3) табигать белән турыдан-туры аралашудан шатлык хисләре уяту, үсемлекләргә сакчыл караш тәрбияләү	Уен ситуациясе “Тузганак чәчәген карау, өйрәнү”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 89 бит

	“Балалар бакчасы ишегалдында.”	1) исемнәр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына сүз байлыгын үстерү; фигыльләрне һәм сыйфатларны исемнәр белән яраклаштыруда күнектерү, балаларны бакча ишегалдында үсә торган үсемлекләр исеме белән таныштыруны дәвам итү, табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында белемнәрне киңәйтү; 2) төсләрне, матурлыкны белдерүче сыйфатлар ярдәмендә сөйләм теле компонентларын үстерү; 3) табигать объектларына карата кызыксыну, хезмәткә хөрмәт тәрбияләү.	Уен ситуациясе «Зур һәм кечкенә сусипкечләр”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 136 бит
	Ә.Каринең «Чебиләр» шигырен уку.	1) күрсәтмәлелек кулланмыйча, шигъри әсәрне тыңларга өйрәтү, [ч] авазын дөрес әйтергә кү нектерү; 2) балаларның уңай эмоцияләрен үстерү; 3) йорт кошларына карата кайгыртучанлык тәрбияләү.		Матур әдәбият режим моментлары нда	Туган телдә сөйләшәбез 176 бит
35. **“Йорт хайваннары”** Максат: балаларның йорт хайваннары турындагы белемнәрен киңәйтү, хайваннарның исемнәрен, хәрәкәтләрен әйтергә күнектерү; алар турында кайгырту хисе тәрбияләү	“Йорт хайваннары”.	1) балаларның йорт хайваннары (сыер, ат, песи, эт) турындагы белемнәрен (кайда яшиләр, нәрсә ашыйлар) киңәйтү, хайваннарның исемнәрен, хәрәкәтләрен әйтергә күнектерү;2) сүзлекне баету, тәрбиясенең сорауларына җавап бирү, мөстәкыйльлек һәм активлык күрсәтү теләген үстерү; 3) йорт хайваннарына карата кызыксыну тәр бия ләү.	Уен ситуациясе “Серле тартма”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 91 бит
	“Кызыксынуча н тел.”	1) балаларны [т], [д], [к], [к] авазлары кергән аваз ияртемнәрен әйтергә өйрәтү, аваз ияртемнәрен төрле югарылыктагы тавыш (калын, нечкә) белән әйтүдә күнектерү; [т], [д], [к], [к] авазларын сүз- ләрдә, фразаларда әйтүне ныгыту; 2) [т], [д], [к], [к] авазларын әйтү хисабына сөйләм үстерү, балаларның фантазиясен баету; 3) игътибарлылык тәрбияләү	Уен ситуациясе “Кызыксынучан тел”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 138 бит

	Сөләйманованың «Кызыл әтәч» шигырен уку.	1) шигъри әсәрне тыңларга өйрәтү, гади сорауларга җавап бирү теләге уяту, аваз иялтемнәрен өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, хәтерен, тәрбияче күрсәтмәләрен үтәү осталыгын үстерү; 3) йорт кошларына карата шәфкатьлелек тәрбияләү	Уен ситуациясе “Сорауларга җавап бир”	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез 177 бит

36. “Хайваннар дөньясында”. Максат: балаларны йорт кошлары һәм җылы якта яшәүче хайваннар белән таныштыруны дәвам итү, аларның исемен һәм гәүдә өлешләрен дөрес әйтергә өйрәнү	“Балалар тавык һәм чебиләр ашата” (рәсем буенча).	1) балаларны рәсемне карарга, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләрен тыңларга өйрәтүне дәвам итү; 2) сөйләмне томшык, тавык, чебиләр, табак сүзләре хисабына баету, игътибарны, хәтерне, образлы фикерләүне үстерү; 3) йорт кошларына карата мәрхәмәтлелек тәрбияләү.	Рәсем буенча үстерешле диалог. Уен ситуациясе “Чебиләр зарядкасы”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 92 бит
	“Зоопарк”.	1) җылы якта яшәүче хайваннар белән таныштыру, сөйләмдә исемнәрне берлек һәм күплек саннарда кулланырга өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын үстерү; 3) җылы як хайваннарына карата мәрхәмәтлелек тәрбияләү	Уен ситуациясе “Зоопарк”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 139 бит
	Д.Гарифуллин “Мыраубикә” шигырен уку.	1) шигырь ярдәмендә песи белән таныштыруны дәвам итү, песи турында мәгълүматларны ныгыту һәм киңәйтү; мырмыр, гыр-гыр аваз иялтемнәрен өйрәтү; 2) сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3) песиләргә карата кайгыртучанлык тәрбияләү	Дидактик уеннар “Песи нинди”, “Песигә сөт эчер”, Песине ярат”	Матур әдәбият режим моментларында	Туган телдә сөйләшәбез 178 бит

37. “Җәйге җылы бер көндә” Максат:балаларның табигать күренешләре белән кызыксынучанлыкларын үстерү.	“Табигать матурлыгын күрә белү”.	1) балаларның табигать күренешләре белән кызыксынучанлыкларын үстерү. 2) табигатьтәге матурлыкны күрә белергә, аңа сокланырга өйрәтү 3) табигатькә сакчыл караш тәрбияләү	Уен “Кояш һәм яңгыр”	Сөйләм үстерү	Әдәп-әхлак тәрбиясе - 63 бит
	“Җәйге җылы бер көндә”.	1) табигать күренешләре , һава торышын күзәтергә өйрәтү. 2) Эндәшләр ярдәмендә сөйләм үстерү, уен барышында фразаларны дөрес әйтү осталыгына ирешү; 3)ярдәмчеллек хисләре тәрбияләү	Уеннар “Яңгыр һәм кояшны чакыру”, “Бу куянга ни булган?”, “Маэмай”	Сөйләм үстерү	Әдәп-әхлак тәрбиясе - 347 бит
	Ш Галиев “Тәмле җәй” шигырь уку.	1) балаларның шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, җәйге табигать турында мәгълүмат бирү; [ж] авазын дөрес әй, сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру; 2) балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, кызыксынучанлыгын үстерү; 3) язгы табигать күренешләре белән соклану хисе	Дидактик уен “Бу кайчак була?”	Матур әдәбият режим моментлары нда	Балалар бакчасы - 192 бит
		тәрбияләү.			
38.”Җәй бүләкләре” Максат: балаларга җәй көне нинди уеннар уйнап булачагын, бакчаларда нинди яшелчә һәм җиләк җимешләр пешәчәген аңлату,	“Ком һәм аның үзлекләре.”	1) балаларны комны тикшерергә (комны учка алырга, йомарларга һәм сибәргә), төсе буенча аның дымлылыгын билгеләргә өйрәтү; 2) коры, дымлы, юеш, сибелүчән, сибелә, әвәләү сүзләре хисабына балаларның сүз байлыгын киңәйтү, игътибарны, сенсор тоюсәләтен үстерү; 3) ком белән уйнарга кызыксындыру.	“Алсу алып килгән уенечыкларны карау”. Чагыштыру “Коры һәм юеш ком”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 94 бит
	“Рәхмәт, җәй”.	1) балаларны яшелчәләрне, җиләк-җимешләрне тәме буенча аерырга өйрәтүне дәвам итү; яшелчәләр, җиләкҗимешләр, агачлар турындагы белемнәрен киңәйтү; 2) кабул итү сәләтен, игътибарны үстерү; 3) игътибар белән тыңларга өйрәтү, табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.	Уен - Тылсымлы сандык Дидактик уен “Тәмен бел”	Сөйләм үстерү	Туган телдә сөйләшәбез 140 бит

5. Учебно-методическое обеспечение реализации программы

1. К.В. Закирова «Балачак аланы» хрестоматия. Казань, РИЦ, 2011.
2. М. Зарипова “Үстерешле уеннар”. Казань, 2013.
3. Ф.М. Зиннурова «Үз илемдә,үз телемдә” методическое пособие.Казань, 2009.
4. М.Ф. Кашаппова “Уйныйк әле, балалар”. Казань, 2017.
5. Л.Р. Мортазина “Балачак – уйнап көлеп үсәр чак”. Казань, 2012.
6. Ф.В. Хазратова «Туган телдә сөйләшәбез» 2-3 яшь, методическое пособие. Казань, «Фолиант», 2013.